

معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت
دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

استاندارد آموزش شغل

عبا باف

گروه شغلی

صنایع دستی (بافت)

کد ملی آموزش شغل

۷	۳	۱	۸	۲	۰	۷	۵	۰	۰	۴	۰	۰	۰	۱
Isco-۰۸				سطح مهارت	شناسه گروه			شناسه شغل			شناسه شایستگی			نسخه

۱-۴-۰۰۰۷۵-۱۳۱۸

تاریخ تدوین استاندارد: ۱۳۹۳/۶/۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل : ۱-۴-۰+۷۵-۷۳۱۸

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته صنایع دستی (بافت) :

-فاطمه عرفانی کارشناس صنایع دستی
-صدیقه رضاخواه رییس گروه صنایع دستی و هنر

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شغل :
-اداره کل فنی و حرفه ای استان خوزستان
-

فرآیند اصلاح و بازنگری :
-دفتر طرح و برنامه های درسی
-

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ،

شماره ۹۷

تلفن ۶۶۵۶۹۹۰۰ - ۹

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci@yahoo.com

تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل ■ شایستگی □

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	علی خوب	سیکل	---	عبا باف	۵۰	تلفن ثابت : ۳۳۳۵۷۶۶ آدرس : بهبهان- خ عدالت محل بازار نو کوچه سلمان
۲	بشیر خوب	بیسواد	----	عبا باف	۶۰	تلفن ثابت : ۳۳۳۵۷۶۶ آدرس : بهبهان- خ عدالت محل بازار نو کوچه سلمان فارسی
۳	غلام عظیمی	سوم دبیرستان	----	عبا باف	۵۰	تلفن ثابت : ۳۳۳۳۷۸۸ آدرس : بهبهان- جاده قدیم اهواز- جنب ایستگاه برق
۴	رضا درود	لیسانس	مدیریت	کارشناس	۱۸	تلفن ثابت : ۲۲۱۷۵۴۴ تلفن همراه : ۰۹۱۶۱۱۲۶۴۶۶ آدرس : اهواز- میدان آزادگان خ شهید عابدی روبروی هتل فجر- معاونت صنایع دستی ایمیل: Miraskhz_handicrafts@yahoo.com
۵	عاطفه توکلیان	لیسانس	فرش	کارشناس	۷	تلفن ثابت : ۲۲۱۷۵۴۴ تلفن همراه : ۰۹۱۶۶۰۸۲۵۸۰ آدرس : اهواز- میدان آزادگان خ شهید عابدی روبروی هتل فجر- معاونت صنایع دستی ایمیل: Miraskhz_handicrafts@yahoo.com
۶	پروانه ترکی نژاد	لیسانس	علوم تربیتی	کارشناس پژوهش	۱۵	تلفن ثابت : ۰۶۱۱-۲۲۹۰۱۲۹ تلفن همراه : ۰۹۱۶۶۱۱۷۸۵۰ آدرس : اهواز- سپیدار- بلوار فنی و حرفه ای - اداره کل آموزش فنی و حرفه ای خوزستان آدرس ایمیل: pajooohesh@khztvto.com
۷	زینب پرچمی	لیسانس	ادبیات فارسی	مسئول پژوهش	۱۵	تلفن ثابت : ۰۶۱۱-۲۲۹۰۱۲۹ تلفن همراه : ۰۹۱۶۳۰۰۹۵۲۹ آدرس : اهواز- سپیدار- بلوار فنی و حرفه ای - اداره کل آموزش فنی و حرفه ای خوزستان آدرس ایمیل: pajooohesh@khztvto.com

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود .

استاندارد آموزش :

نقشه ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود. (مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک یا با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد.)

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام آموزش شغل	
عبا باف	
شرح آموزش شغل :	
<p>عبا بافی یکی از مشاغل مربوط به صنایع دستی (بافت) می باشد که با شایستگی هایی از قبیل آماده سازی مواد اولیه ، چله کشی عبا، راه اندازی دستگاه عبا بافی ، بافت عبا و پرداخت و تکمیل نهایی کار را در بر می گیرد و با مشاغل ریسندگی و دامداری و رنگرزی در ارتباط است.</p>	
ویژگی های کارآموز ورودی :	
<p>حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره راهنمایی حداقل توانایی جسمی : سلامت کامل جسماری و روانی مهارت های پیش نیاز این استاندارد : ندارد</p>	
طول دوره آموزش:	
طول دوره آموزش	۱۱۴ ساعت
- زمان آموزش نظری	۲۸ ساعت
- زمان آموزش عملی	۸۶ ساعت
- کارورزی	- ساعت
- زمان پروژه	- ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی :	۲۵٪
- عملی :	۶۵٪
- اخلاق حرفه ای :	۱۰٪
صلاحیت های حرفه ای مربیان	
<p>-لیسانس صنایع دستی یا صنایع نساجی با یک سال سابقه کار مرتبط -فوق دیپلم صنایع دستی یا صنایع نساجی با دو سال سابقه کار - دیپلم متوسطه یا پنج سال سابقه کار مرتبط</p>	

*** تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :**

عبا بافی به بافت پارچه ای از کرک یا موی شتر (خودرنگ) که پس از بافته ورز داده شده و حالت نمادی به خود می گیرد،

*** اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :**

Gown Weavhng (aba baf)

*** مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :**

–شال باف

–عبا باف

–شم‌دباف

–ماشته باف

*** جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :**

- الف: جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع
- ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع
- ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع
- د : نیاز به استعلام از وزارت کار طبق سند و مرجع

استاندارد آموزش شغل :

– شایستگی‌ها¹

ردیف	عناوین
1	آماده سازی مواد اولیه
2	چله کشی عبا
3	راه اندازی دستگاه عبا بافی
4	بافت عبا
5	پرداخت و تکمیل نهایی کار

¹. Competency / task

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	-آماده سازی مواد اولیه
	۲۱	۱۵	۶	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی				دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط
-دستگاه ماسوره پیچ -الیاف مصرفی(کرک یا موی شتر) -ماسوره -شیره خرما -منابع: -فرهنگ جامع فرش ایران -بختیارپها ، بافته ها و نقوش -صنایع دستی کهن ایران -فرشنامه ایران			۱	دانش : -انواع الیاف چله و پود مصرفی از نظر جنس(کرک یا موی شتر) و رنگ (خود رنگ) -معایب و محاسن لیف مصرفی -اجزای تشکیل دهنده دستگاه نخ ریزی -نحوه استفاده از دستگاه نخ ریزی (تاباندن - ریسیدن - ماسوره پیچی) -خواص شیره خرما
			۱	
			۱	
			۲	
			۱	
		۴		مهارت : - قرار دادن الیاف کرکی بر روی دستگاه ماسوره پیچ -پیچاندن نخ کرکی دور ماسوره با استفاده از دستگاه ماسوره پیچ جهت چله کشی و بافت -نصب ماسوره پر شده در ماکو -آغشته کردن نخ های تار به شیره خرما
		۵		
		۴		
		۲		
				نگرش : انتخاب نخ مرغوب -
				ایمنی و بهداشت : -استفاده از ماسک هنگام عملیات نخ ریزی
				توجهات زیست محیطی : -

استاندارد آموزش
- برگی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			
	جمع	عملی	نظری	
	۲۲	۱۶	۶	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			عنوان : -چله کشی عبا
-میخ آهنی -کرک یا موی شتر -ماسوره -ماکو -منابع: -صنایع دستی کهن ایران			۵ ۱	دانش : -نحوه چله کشی -تناسب شماره شانہ با نوع بافت (ریز یا درشت بافت)
		۸		مهارت : - چله کشی عبا - یکنواخت کردن کشش نخ های چله -انتقال صحیح نخ های چله بر روی دستگاه بافت عبا -ایجاد تراکم با استفاده از نمرات مختلف شانہ (تناسب شانہ با الیاف)
		۴		نگرش : -دقت و سرعت عمل در چله کشی جهت افزایش بهره وری
		۲		ایمنی و بهداشت : -استفاده از ماسک هنگام چله کشی
		۲		توجهات زیست محیطی :

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان : - راه اندازی دستگاه عبا بافی
	جمع	عملی	نظری	
	۲۲	۱۴	۸	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-دستگاه بافت عبا -جعبه ابزار -قلاب -ماسوره -ماکو -قیچی -نخ کرک -منابع: -صنایع دستی کهن ایران			۶	دانش : -اجزای تشکیل دهنده دستگاه بافت عبا(نورد- شانه- ازارو ...) -مسیر عبور نخ های چله در دستگاه عبا بافی
			۲	
		۴		مهارت : - عبور دادن نخ های تار از میان وردها -عبور دادن تارها از میان شکاف شانه توسط قلاب -نصب تارهای رد شده از ورد و شانه بر روی نورد -تنظیم قطعات دستگاه
		۴		
		۴		
		۲		
	نگرش : -اطمینان از عدم وجود کجی و اتصال صحیح قطعات دستگاه			
	ایمنی و بهداشت : رعایت اصول و نکات ایمنی هنگام نصب دستگاه توجه به وجود نور کافی در محیط			
	توجهات زیست محیطی :			

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان : - بافت عبا
	جمع	عملی	نظری	
	۳۲	۲۹	۳	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- دستگاه بافت عبا - نخ کرک مناسب - ماکو - ماسوره - متید - قیچی			۱ ۰/۵ ۱ ۰/۵	دانش : - نحوه کنترل کیفی در حین کار (ترمیم تار و پود پاره شده- رعایت یکنواختی عرض عبا) - مسیر عبور ماکو از لابلای تارها (دهانه) - نحوه دفتین زدن - نحوه استفاده از ابزار مناسب برش (قیچی تیز)
- منابع: - صنایع دستی کهن ایران	۵			مهارت : - حرکت ماکو محتوی ماسوره (حرکت پود از لابلای تارها) - عوض کردن پدال ها - ضربه زدن یکنواخت با دفتین - اندازه گیری عرض عبا در حین بافت (استفاده از متید) - پیچیدن عبای بافته شده بر روی نورد - جداسازی عبای بافته شده از دستگاه
				نگرش : - افزایش دقت در برش نخ های تار
				ایمنی و بهداشت : - رعایت ارگونومی بدن - رعایت نکات ایمنی در هنگام برش
				توجهات زیست محیطی :

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان : - پرداخت و تکمیل نهایی کار
	جمع	عملی	نظری	
	۱۷	۱۲	۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-عبای بافته شده -آب -نورد -نخ عبا -قیچی -حنا -متر -چرخ خیاطی -منابع: -بختیاربها ، بافته ها و نقوش -صنایع دستی کهن ایران	۱/۵		۲	دانش : -نحوه شستن عبا -نحوه اتوکاری و بخار دادن عبا -انواع عیوب (دو رنگی نخ-کجی بافت)
	۱			مهارت : -قیچی کردن الیاف اضافه (گره ها) -کز دادن نهایی (جهت صاف و یکدست کردن سطح کار) -شستشوی عباى بافته شده با آب - پیچیدن پارچه عباى نمدار بر روی نورد و خشک کردن آن (اتو) -تعویض ابزار ناسالم و گره زدن نخ پاره شده جهت برطرف کردن پارگی نخ در حین کار -مالیدن حنا روی قسمتهای دو رنگ جهت برطرف کردن دو رنگی نخ - دوخت عبا
	۲			نگرش : ایمنی و بهداشت : -رعایت ارگونومی بدن توجهات زیست محیطی : -نگهداری قطعات و ابزار مستعمل در مکانی مناسب

– برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	دستگاه عبا بافی	دووردی چوبی یا فلزی	۵	
۲	دستگاه ماسوره پیچ	چوبی یا فلزی	۵	
۳	جعبه کمکهای اولیه	سری کامل	۱	
۴	کپسول آتش نشانی	۶ کیلویی پودر خشک	۱	
۵	تهویه		۱	
۶	چرخ خیاطی	خانگی	۵	
۷	تخته وایت برد	۱۰۰×۷۰ سانتیمتر	۱	
۸	جعبه ابزار	سری کامل	۱	

توجه :

– تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

– برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	کرک یا موی شتر	(نازک یا ضخیم)	۱۱/۲۵ تا ۲۰۰۰ گرم	برای هر کارگاه
۲	شیره خرما		یک کیلو	برای هر کارگاه
۳	ماژیک وایت برد	قرمز و آبی	از هر کدام ۱ عدد	برای هر کارگاه
۴	طناب		۵۰ متر	برای هر کارگاه
۵	حنا		نیم کیلو	برای هر کارگاه
۶	تخته پاکن		۱	برای هر کارگاه

توجه :

– مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود .

– برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	ماسوره	پلاستیکی یا پارچه ای	۵۰	
۲	قلاب		۱	
۳	قیچی		۱	
۴	متر پارچه ای		۱	
۵	طناب		۱۰	
	متید		۱	
۶	جعبه ابزار		۱	
۷	تخته پاک کن	۱		

توجه :

– ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

– منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱	فرهنگ جامع فرش ایران	احمد دانشگر	----	۱۳۷۲	تهران	علامه طباطبایی
۲	بختیاری ها ، بافته ها و نقوش	فرحناز قاضیانی	---	۱۳۷۶	تهران	سازمان میراث فرهنگی کشور
۳	صنایع دستی کهن ایران	هانس ای. وولف	سیروس ابراهیم زاده	۱۳۷۲	تهران	انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی (سپه‌امی عام)
۴	فرشنامه ایران	حسن آذریباد-فضل الله حشمتی رضوی	---	۱۳۷۲	تهران	موسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی (پژوهشگاه)
۵	کتاب جامع صنایع دستی ایران	فاطمه عرفانی	-	۱۳۹۰	تهران	معاونت صنایع دستی

– سایر منابع و محتواهای آموزشی (پیشنهادی گروه تدوین استاندارد) علاوه بر منابع اصلی

ردیف	نام کتاب یا جزوه	سال نشر	مؤلف / مؤلفین	مترجم / مترجمین	محل نشر	ناشر	توضیحات
۱	جزوه تهیه شده توسط مربی						

فهرست سایت های قابل استفاده در آموزش استاندارد

ردیف	عنوان
۱	http://www.shahreinaein.com/sanaye-dasti/namadmali/
۲	/http://noorportal.net/90/107/111/29540.aspx/tourism.isfahancht.ir
۳	http://www.mehrnews.com/fa/newsdetail.aspx?NewsID=1196556
۴	http://www.farsnews.net/imgrep.php?nn=8705120409 مجموعه تصاویر